

Sygn. akt II Cz 544/14

POSTANOWIENIE

K., dnia 29 września 2014 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu, II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Henryk Haak

Sędziowie: SSO Marian Raszewski – spr.

SSO Wojciech Vogt

po rozpoznaniu w dniu 29 września 2014 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa B. R. i W. R.

przeciwko K. P. i małoletniej N. P., reprezentowanej przez matkę K. P.

o eksmisję

w przedmiocie zażalenia K. P.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Kaliszu

z dnia 23 lipca 2014 r., sygn. akt I C 1072/11

p o s t a n a w i a :

oddalić zażalenie.

Sygn. akt II Cz 544/14

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 23 lipca 2014 r. Sąd Rejonowy w Kaliszu stwierdził upadek zabezpieczenia roszczenia orzeczonego postanowieniem z dnia 16 września 2013 r. poprzez wstrzymanie eksmisji pozwanych K. P. i N. P. z lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w K. przy ul. (...) prowadzonej przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kaliszu E. M. w sprawie Km 116/13 do czasu rozpoznania sprawy I C 1072/11.

W uzasadnieniu wskazano, że postanowieniem z dnia 15 kwietnia 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. akt II Cz 126/14, Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił zażalenie pozwanej K. P. dotyczące oddalenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 14 maja 2012 r., wydanego w sprawie I C 1072/11, oraz odrzucił apelację pozwanej K. P. wniesioną od tego wyroku, w wyniku czego zabezpieczenie upadło z mocy prawa po upływie miesiąca na podstawie art. 757 k.p.c.

Zażalenie od tego rozstrzygnięcia złożyła K. P., zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie.

Skarżąca zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią materiału dowodowego zebranego w sprawie oraz pozbawienie jej możliwości należytej obrony z uwagi na nieustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało rozważyć, jako najdalej idący, zarzut skarżącej pozbawienia możliwości obrony jej praw.

Stosownie do utrwalonej linii orzecznictwa Sądu Najwyższego, pozbawienie strony możliwości obrony swych praw polega na tym, że z powodu wadliwości procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, strona nie mogła brać i nie brała udziału w postępowaniu lub jego istotnej części (zob. wyrok SN z dnia 10 maja 1974 r., II CR 155/74, OSP 1975, z. 3, poz. 66; postanowienie SN z dnia 6 marca 1998 r., III CKN 34/98, Prok. i Pr.-wkł. 1999, nr 5, poz. 41; wyrok SN z dnia 13 czerwca 2002 r., V CKN 1057/00, LEX nr 55517), chyba że, mimo naruszenia przepisów procesowych, strona podjęła czynności procesowe (wyrok SN z dnia 7 października 2009 r., III CSK 35/09, LEX nr 572042; wyrok SN z dnia 28 marca 2008 r., V CSK 488/07, Lex nr 424315).

Za pozbawienie strony możliwości obrony swoich praw przyjmuje się też zaniechanie rozpoznania wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu lub bezzasadne oddalenie takiego wniosku (zob. postanowienie SN z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 399/01, Lex nr 19607).

Przekładając powyższe rozważania na realia niniejszej sprawy, należy zauważyć, że wniosek skarżącej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu został rozpatrzony postanowieniem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 3 lipca 2013 r. w sprawie o sygnaturze akt I C 1072/11, którym orzeczono o jego oddaleniu z uwagi na uznanie, że udział przedmiotowego pełnomocnika nie jest potrzebny, albowiem jest on celowy jedynie wówczas, gdy strona nie jest w stanie sama prowadzić swych spraw przed sądem albo sprawa jest na tyle skomplikowana faktycznie lub prawnie, że tylko pomoc wykwalifikowanego prawnika mogłaby zapewnić jej należyte prowadzenie. Tymczasem sąd a quo zważył, że z lektury pism procesowych wnioskodawczyni wynika, iż potrafi ona przedstawić swoje stanowisko w sprawie i je argumentować, co wskazuje na jej wiedzę o sposobie prowadzenia procesu.

Powyższe postanowienie zostało przez skarżącą zaskarżone zażaleniem. W wyniku przeprowadzenia kontroli instancyjnej, postanowieniem z dnia 8 października 2013 r., wydanym w sprawie o sygnaturze akt II Cz 753/13, Sąd Okręgowy w Kaliszu oddalił przedmiotowe zażalenie, podzielając stanowisko Sądu I instancji, że sprawa, w której skarżąca wniosła o ustanowienie pełnomocnika z urzędu nie jest skomplikowana pod względem faktycznym ani prawnym, a przy tym z akt sprawy wynika, że pozwana potrafi dbać należycie o swoje interesy w procesie także bez udziału fachowego pełnomocnika. Sąd II instancji podkreślił, że wyznacznikiem konieczności ustanowienia pełnomocnika z urzędu nie jest brak posiadania przez stronę wiedzy prawniczej, czy też porównywanie tej wiedzy z wiedzą fachowego pełnomocnika, a jedynie to, czy w konkretnej sprawie wiedza fachowa jest stronie niezbędnie potrzebna do należytego zabezpieczenia jej interesów.

W ocenie Sądu Okręgowego przedstawione powyżej stanowiska sądów orzekających w sprawie wniosku skarżącej o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zasługują na całkowite poparcie. Przedmiotowa sprawa jest sprawą o eksmisję, czyli nie będącą skomplikowaną pod względem faktycznym, jak również prawnym. Nadto z analizy pism procesowych pozwanej i dokonywanych przez nią czynności procesowych wynika, że potrafi ona podejmować właściwe czynności procesowe i należycie argumentować swoje stanowisko w sprawie. W ocenie Sądu ad quem nie ujawniły się zatem żadne przesłanki wskazujące na to, że prawomocne oddalenie wniosku pozwanej o ustanowienie dla niej pełnomocnika z urzędu było bezzasadne i skutkowało pozbawieniem pozwanej możliwości obrony jej praw.

Podkreślenia przy tym wymaga, że nieobecność pozwanej na rozprawie w dniu 28 listopada 2013 r., na której był rozpoznawany jej wniosek o przewrócenie terminu do wniesienia apelacji w sprawie I C 1072/11, pomimo prawidłowego zawiadomienia o jej terminie przez awizo, wynikała ze świadomej decyzji pozwanej o nieuczestniczeniu w tym posiedzeniu, argumentowanej odmową ustanowienia dla niej pełnomocnika z urzędu, co wynika wprost z treści pisma procesowego z dnia 26 listopada 2013 r. (k. 165 akt). W kolejnym piśmie procesowym z dnia 12 grudnia 2013 r. pozwana wniosła o przeprowadzenie dowodu z zeznań wskazanego przez nią świadka na okoliczność zasadności jej wniosku i złożyła wniosek o odroczenia rozprawy (k. 172 akt), który został uwzględniony. Zawnioskowany świadek został przesłuchany na rozprawie w dniu 28 stycznia 2014 r., na którą pozwana również się nie stawiła pomimo prawidłowego wezwania. Na rozprawie tej został wyznaczony termin publikacji orzeczenia, które nastąpiło w dniu 31 stycznia 2014 r.

W powyższych okoliczności wynika zatem niezbicie, że nieobecność pozwanej w rozprawach mających miejsce po prawomocnym oddaleniu jej wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, nie była spowodowana wadliwością czynności procesowych sądu lub strony przeciwnej, będących skutkiem naruszenia konkretnych przepisów kodeksu postępowania cywilnego, lecz stanowiło wyraz woli pozwanej, a zatem nie może prowadzić do uznania, że pozwana została pozbawiona w ten sposób możliwości obrony swoich praw.

Odnosząc się natomiast do kolejnego zarzutu skarżącej, jakoby Sąd I instancji przy wydawaniu zaskarżonego dopuścił się ustalenia istotnych okoliczności w sposób sprzeczny z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, należy uznać, że pozwana w żaden sposób nie wskazała, jakie istotne okoliczności Sąd Rejonowy sprzecznie ustalił, rozpatrując wniosek powodów o stwierdzenie z mocy prawa upadku zabezpieczenia w postaci wstrzymania wykonania eksmisji, które nastąpiło na podstawie art. 757 k.p.c. Zarzuty pozwanej dotyczące niespełnienia przez lokal socjalny warunków wymaganych przez przepisy prawa nie mogą podlegać rozpatrzeniu w toku rozpoznawania zażalenia skarżącej na postanowienie w przedmiocie stwierdzenia upadku zabezpieczenia roszczenia. Tego rodzaju zarzuty mogą być skutecznie składane w toku postępowania egzekucyjnego i podlegać kontroli sądu, sprawującego nadzór nad tym postępowaniem.

Mając na uwadze powyższe okoliczności należało, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., orzec jak w sentencji.